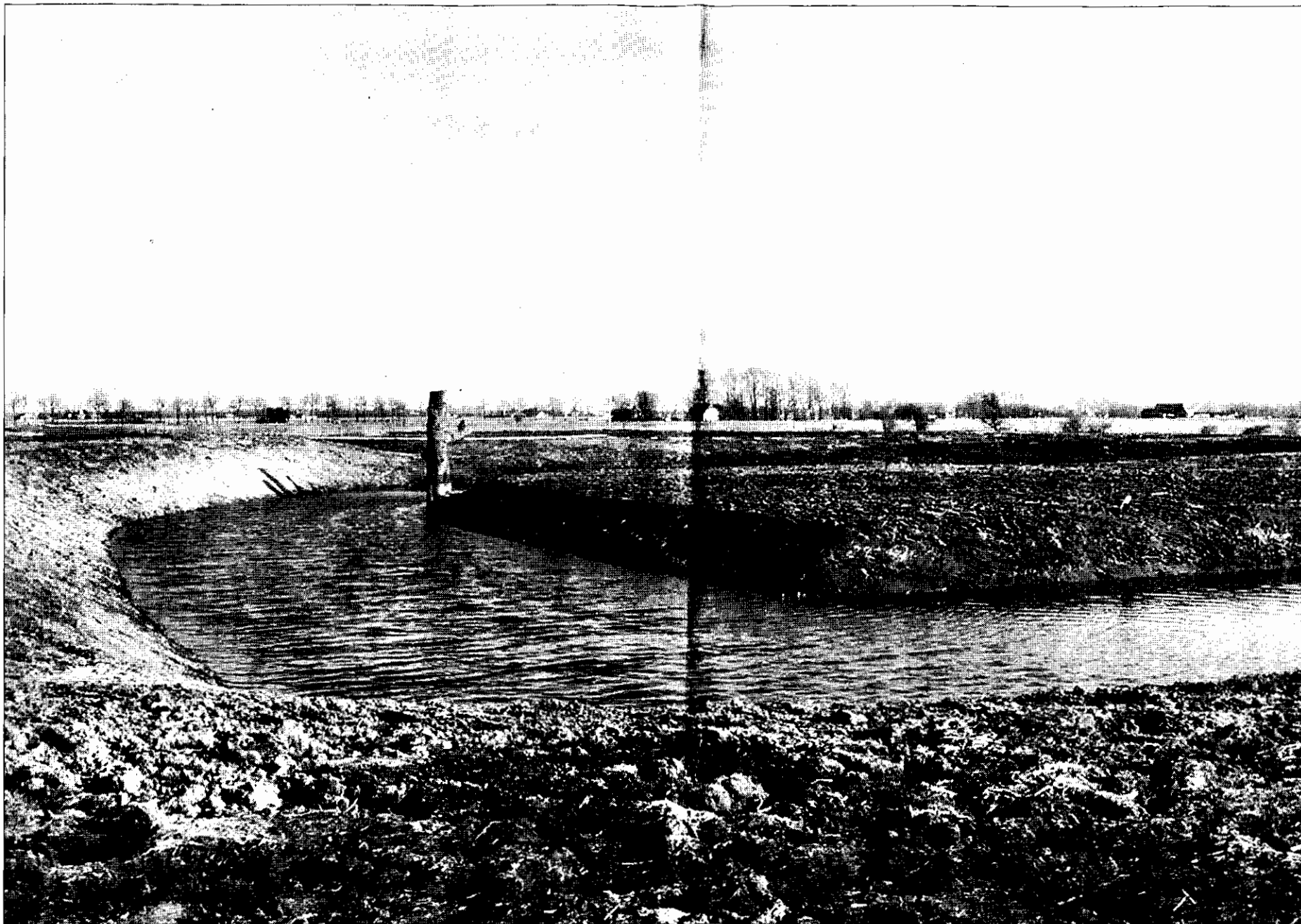

Gracht maakt borgterrein Harssensbosch weer zichtbaar

ADORP ■ De wierde Harssensbosch bij Adorp, waar twee borgterreinen liggen uit respectievelijk de 13de en de 16de eeuw, heeft sinds kort weer een echte borggracht. De Stichting Het Groninger Landschap heeft de waterpartij in oude luister hersteld om een 'verborgen' borgterrein weer zichtbaar te maken. Bij het uitgraven ervan zijn - zoals gemeld - diverse historische vondsten gedaan, waaronder delen van menselijke skeletten afkomstig van een oude begraafplaats.

Rond de locatie Harssensbosch vestigt Het Groninger Landschap de aandacht op de sporen, die 2500 jaar bewoning in het land hebben achtergelaten. Er komt nog een uitkijkvoorziening. Verder worden voor een betere toeristische ontsluiting een parkeerplaats en een fietspad aangelegd. Het inmiddels gesloopte boerderijtje dat bij Harssensbosch stond, wordt in de nabije toekomst herbouwd en verhuurd als vakantiewoning. In historische kledij 'heropenen' leerlingen van

de groepen zeven en acht van basisschool De Wierde in Adorp Harssensbosch vandaag. Aansluitend wordt een verhaal verteld over de geschiedenis van het terrein. De aanpak van Harssensbosch is een onderdeel van het project Verborgene Terreinen waarbij voormalige borgterreinen herkenbaarder worden gemaakt. Het Groninger Landschap wil cultuurtoerisme en recreatie rond deze plekken stimuleren.

Foto: Stichting Het Groninger Landschap

Borgterrein Harssensbosch wordt feestelijk heropend

ADORP - Het borgterrein Harssensbosch bij Adorp zal dinsdag feestelijk opgeleverd worden. De bezichtiging zal georganiseerd worden door Landschapsbeheer Groningen en Stichting Het Groninger Landschap.

Op Harssensbosch liggen twee oude borgterreinen, daterend uit de dertiende en zestiende eeuw. Op het zestiende-eeuwse borgterrein

zijn herstelwerkzaamheden uitgevoerd. Door het herstellen van de binnengracht is de plek van de borgstee weer prominent in beeld gebracht en met de aanleg van een vlonder over de singelsloot is een oude verbinding tot stand gekomen met het borgterrein uit de dertiende eeuw.

Het graven van de gracht heeft bijzondere resultaten opgeleverd. Er zijn veel sporen van vroegere bewoning aangetroffen, waaronder

potscherven uit de zesde eeuw voor Christus. Tot nu toe had men nog geen bewijzen voor bewoning uit die tijd. De bewoningsgeschiedenis van Harssensbosch is hierdoor een paar eeuwen vervroegd. Ook zijn er enkele delen van menselijke skeletten gevonden waardoor de locatie van de oude begraafplaats bij de voormalige kerk op de wierde bekend is geworden. Met deze vondsten zijn een paar tipjes van de sluier opgelicht over de geschiedenis van Harssensbosch.

Grote rijkdom

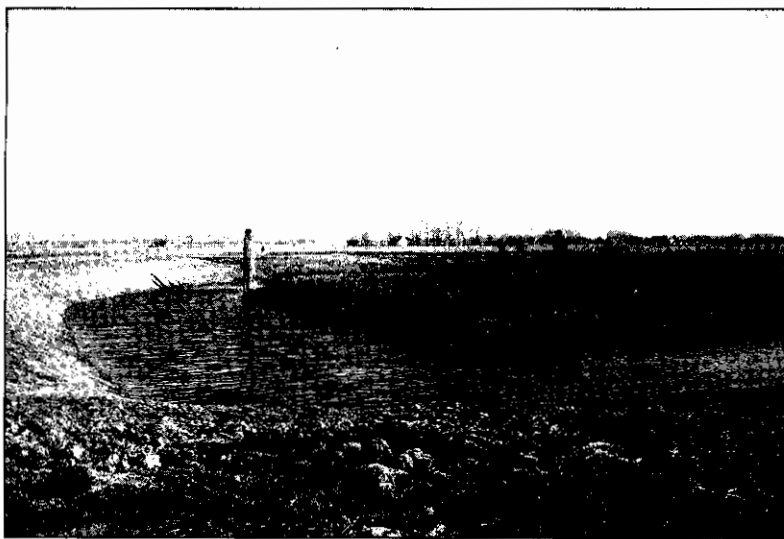
Rond Harssensbosch is een grote rijkdom van sporen in het landschap te zien van 2500 jaar bewoningsgeschiedenis. Naast de borgterreinen zijn dat onder andere de meanderende rivier De Hunze en twee veldovens waar waarschijnlijk de stenen voor de borg uit de zestiende eeuw zijn gebakken.

Het boerderijtje van Harssens is afgebroken en zal in de nabije toekomst door de Stichting Het Groninger Landschap opnieuw worden opgebouwd. Het wordt ingericht in de sfeer van rond 1900. Er komt bovendien een uitkijkvoorziening in. Daarnaast zullen er een fietspad en een parkeerplaats worden aangelegd.

De opening zal worden verricht door de kinderen van groep zeven en acht van de openbare basisschool De Wierde uit Adorp, die gehuld in historische kleding voor een passende entourage van de opening zullen zorgen. De kinderen zullen de betalingsachterstand die de eigenaar van het terrein, de Stichting Het Groninger Landschap heeft, voldoen aan de Heer van Harssens van de Stichting Heerlijkheid Harssens. De opening wordt opgeluisterd met een toepasselijk verhaal over de historie van het terrein.

Harssensbosch is onderdeel van het project *Verborgene Terreinen* van Landschapsbeheer Groningen waarbij Landschapsbeheer voormalige borgterreinen onder de aandacht brengt door ze herkenbaarder te maken en zo mogelijk een nieuwe functie te geven. Met het project wordt een impuls gegeven aan de waarde van deze historische terreinen voor cultuurtoerisme en re-creatie.

De uitvoering van deze plannen is mede mogelijk gemaakt door de Europese Unie middels het Leader+-project, de provincie Groningen en de Nationale Postcode Loterij.

■ Door het herstellen van de borggracht is de plek van de borgstee weer prominent in beeld gebracht.

■ Per boerenwagen ging het met een grote daalder richting Harssensbosch.

Adorper scholieren brengen Harssensbosch weer tot leven

ADORP - De kinderen van groep zeven en acht van basisschool De Wierde in Adorp hebben dinsdag het terrein Harssensbosch tussen Adorp en Groningen opnieuw opgesteld voor het publiek.

Op het terrein hebben ooit twee borgen gestaan. De eerste borg (Harssens I), waarschijnlijk gebouwd in de dertiende eeuw, stond vlakbij de huidige Provincialeweg tussen Adorp en Groningen. De tweede borg (Harssens II) uit 1540 stond iets verderop en werd in 1742 afgebroken. Harssens had een eigen kerkje met een marmeren vloer en een kerkhof. Er woonden vrij veel mensen, maar die vertrokken massaal in de veertiende eeuw. Tot die tijd had de rivier De Hunze een vrij gunstige ligging ten opzichte van Harssens.

Nadat deze waterloop in verband met een betere begaanbaarheid ontdaan was van enkele bochten, kwam Harssens geïsoleerd te liggen en vertrokken de mensen naar omliggende dorpen. Het kerkje werd aan het einde van achttiende eeuw afgebroken. Tot een paar jaar geleden was er nog bewoning in het vervallen boerderijtje op het terrein dat inmiddels afgebroken is. Stichting Het Groninger Landschap en Landschapbeheer Groningen hebben de handen ineen geslagen om belangstellenden te laten zien waar de oude borgen gestaan hebben. Zo is de wierde, waarop Harssens II stond, opgehoogd en is de omliggende gracht in ere hersteld. Ook is er vlonder aangebracht om een verbinding te maken tussen het dertiende eeuwse en het zestiende eeuwse borgterrein. Tijdens de werkzaamheden zijn historische vondsten gedaan uit de zesde eeuw voor Christus. Hiervoor waren er nooit bewijzen gevonden dat er toen al mensen woonden.

Om de heropening van het borgterrein luister bij te zetten, kwamen de kinderen van groep zeven en acht verkleed als dorpsbewoners uit de negentiende eeuw in koetsen naar het borgterrein. Samen met een verhalenverteller deden zij vervolgens de wave en een yell, waarna de heropening met gejuich werd begroet. Even leek een financieel probleem nog roet in het eten te gooien. De Heer van Harssens moest namelijk nog een daalder aan achterstallige pacht ontvangen

van de huidige eigenaar van het terrein, Stichting Het Groninger Landschap. De heer Stienstra mocht de daalder als Heer van Harssens in ontvangst nemen. Hij is lid van de Stichting Heerlijkheid Harssens. Na deze symbolische handeling kreeg het gezelschap een rondleiding. Mevrouw Boonstra van de Historische Kring Ubega vertelde nog wat historische feiten en anekdotes. Zo heeft ze contact gezocht met bewoners uit de jaren dertig. Deze bewoners weten zich nog goed te herinneren dat het terrein slecht begaanbaar was, vooral bij winterse omstandigheden of na regenbuien. Ook verkeerde het boerderijtje al lange tijd in slechte staat. Volgens de voormalige bewoners lekte het namelijk behoorlijk en dan met name bij de bedstees.

Stichting Het Groninger Landschap en Landschapbeheer Groningen zijn nog lang niet klaar met hun werkzaamheden. Zo komt er een uitkijktoren achter het boerderijtje dat opnieuw opgebouwd zal worden en ingericht als vakantieboerderij. Ook wordt de begaanbaarheid van het terrein aangepakt en komt er een parkeerplaats.

De gebeurtenissen maken onderdeel uit van het project Verborgene Terreinen. Stichting Het Groninger Landschap en Landschapbeheer Groningen zijn momenteel op zes voormalige borgterreinen en twaalf kerkterreinen bezig met herstelwerkzaamheden.

Donderdag 16 juni 2005 - 3

OMMELANDER COURANT